

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه

اشتراک احکام بین عالم و جاهل

جلسه ۲۹۹

استاد نجار زاده

اشتراک احکام بین عالم و جاهل

بیان یک اشکال بر استدلال اشتراک احکام:

- اشکال: اطلاق و تقييد متلازم هستند در مقام اثبات، به این دلیل که این دو از قبیل ملکه و عدم ملکه هستند؛ پس اگر در جایی تقييد محال بود، اطلاق نیز محال است؛ پس نمی شود گفت که چون تقييد حکم به علم محال است، پس حکم مشترک بین عالم و جاهل است؛ زیرا وقتی از قبیل ملکه و عدم ملکه باشد؛ اگر تقييد را محال دانستیم، اطلاق نیز محال خواهد بود.
- جواب مرحوم نائینی: مرحوم نائینی محال بودن اطلاق را پذیرفته اند ولی می فرمایند: ما از نفس ادله احکام، حکم به اشتراک احکام بین عالم و جاهل نمی کنیم تا اشکال مذکور پیش بیاید؛ بلکه از دلیل جداگانه دیگری استفاده می کنیم که از آن به «متمم الجعل» تعبیر می کنیم؛ پس با توجه به آن دلیل دیگر، اشتراک احکام بین عالم و جاهل، از باب «نتیجه اطلاق» خواهد بود (نه نفس اطلاق تا اشکال مذکور پیش بیاید) و ایشان معتقدند می توان اطلاق را از ادله ای که شیخ انصاری ادعای تواتر آنها را دارد استفاده کرد و این ادله متمم الجعل هستند.